

ВЕРШІГОРА Петро Петрович (03(16). 05. 1905, с. Северинівка, нині Молдова — 27. 03. 1963, Москва) — військовик, режисер, письменник, публіцист. Герой Радянського Союзу (1944). Учасник 2-ї світової війни. Генерал-майор (1944). Державні та бойові нагороди. Закін. Одес. муз.-драм. інститут (1930), ВДІК (1938). У 1930–35 працював актором і реж. у театрах Одеси, Сталіного (нині Донецьк), Києва та РФ; викл. Одес. театр. училища. Актор, від 1938 — реж., 1939–41 — директор Київ. кіностудії. За його участі поставлено кілька наук.-худож. і хронікал. фільмів. Під час 2-ї світової війни — один із кер. рад. партизан. руху в Україні, зокрема від вересня 1942 — заступник командира з розвідки партизан. з'єднання С. Ковпака, від грудня 1943 — командир 1-ї Укр. партизан. дивізії ім. С. Ковпака. 1947–54 — старший викладач Військ. академії Генштабу (Москва). 1938 написав повість «Чеколтан», низку оповідань і п'єсу «Дуб Котовського»,

рукописи яких загинули. Автор спогадів про ковпаківців «Люди с чистой совестью» (К., 1947; Сталін. премія, 1947; укр. перекл. — К., 1975), «Карпатский рейд» (Москва, 1950; укр. перекл. — К., 1951), «Рейд на Сан и Вислу» (Москва, 1959; укр. перекл. — К., 1968); кіносценаріїв «Радянська Молдавія» (1938), «Гроза прошла» (1957), «Семьдесят второй день» (50-і рр.), «Тайна Вервольфа» (1961; усі — співавт.), «Партизанская одиссея» (1952); праць з історії партизан. руху «Русские партизаны» (Москва, ч. 1–2, 1952), «Военное творчество народных масс» (Москва, 1961), «Партизанские рейды» (Кишинев, 1962, співавт.) та ін. Твори В. українською мовою переклав М. Якубенко. Член правління Товариства «СРСР — Італія» (1958). Залишив великий епістолярій (його адресантами були письменники Остап Вишня, О. Гончар, О. Довженко, О. Корнійчук, керівники партизан. руху Т. Строкач, С. Ковпак, В. Бегма, Л. Кизя, рідні С. Руднева та ін.). Архів В. передано до ЦДАМЛМ УРСР.

Основні твори

укр. перекл. – Переправа. Невигадані пригоди. К., 1961; Рідний дім. К., 1962; «Яскраве явище літератури» // Про Олеся Гончара. К., 1978; Герой о героях // Медведев Д. Сильные духом. К., 1978.

Рекомендована література

1. Семенюк М. П. З когорти людей з чистою совістю (До 80-річчя з дня народж. П. Вершигори) // УМЛШ. 1985. № 5;
2. Міськов О. В. Документи фонду П. Вершигори (1905–1963) у ЦДАМЛМ УРСР // Архіви України. 1990. № 5.

Г. П. Герасимова

Бібліографічний опис:

Вершигора Петро Петрович / Г. П. Герасимова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-33716>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).